Чи потрібна мені швейцарська ліцензія?

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Це запитання ставлять у різних формах. Цузька GmbH хоче продавати токени публічно, розробник гаманця хоче додати функцію обміну (swap), сімейний офіс хоче управляти криптоактивами трьох дружніх родин, сінгапурська біржа хоче, щоб швейцарська дочірня компанія проводила онбординг європейських клієнтів. У кожному випадку швейцарську відповідь отримують, пропускаючи бізнес-модель крізь каскад законів, бо єдиної «криптоліцензії» у Швейцарії немає. Закон про DLT 2020 року змінив десять чинних законів і створив одну нову категорію ліцензій — торговельний майданчик DLT, який на практиці досі трапляється рідко.[1] Усе інше зводиться до того, щоб вписати нову діяльність у категорії, створені для банків, компаній із цінних паперів, керуючих активами та платіжних систем.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Першим фільтром завжди є законодавство про протидію відмиванню грошей. Бізнес, який на професійній основі приймає, тримає, переказує чи обмінює криптоактиви для третіх осіб, є фінансовим посередником за ст. 2 абз. 3 Закону про протидію відмиванню грошей (GwG). Ще до початку роботи він має або вступити до саморегулівної організації (SRO), або отримати ліцензію FINMA.[2] Цей обов'язок не залежить від подальших питань пруденційного ліцензування. Саме з нього починає більшість стартапів. Другий фільтр з'ясовує, чи приймає бізнес депозити від публіки. Токен, який зберігається для клієнта так, що клієнт має лише договірну вимогу, є депозитом за ст. 1 Закону про банки (BankG), якщо не діє виняток. Так само депозитом є стейблкоїн, випущений під обіцянку погашення.[3] Третій фільтр — Закон про фінансові установи (FINIG), який охоплює кожного, хто управляє активами клієнтів за довіреністю, зокрема портфельних керуючих, що працюють лише з криптоактивами.[4] Четвертий з'ясовує, чи є токени цінними паперами. Торгівля цінними паперами для інших або управління майданчиком для них потребує ліцензії компанії з цінних паперів і підпадає під Закон про інфраструктуру фінансового ринку (FinfraG).[5] П'ятий стосується колективного інвестування: об'єднання коштів інвесторів для спільного інвестування під зовнішнім управлінням є схемою колективного інвестування незалежно від технології.[6]

Послідовність

1. Чи тримає, переказує, обмінює бізнес криптоактиви, що належать третім особам, або чи має з ними інші справи на професійній основі у Швейцарії чи зі Швейцарії? Якщо так, він є фінансовим посередником і до початку діяльності має вступити до SRO. Якщо єдина діяльність — розроблення й

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

публікація програмного забезпечення без жодних повноважень розпоряджатися активами клієнтів, бізнес, імовірно, перебуває поза сферою дії GwG. Утім, оператор інтерфейсу (front-end), який спрямовує ордери клієнтів або отримує комісії за транзакції, ризикує.[7]

2. Чи приймає бізнес криптоактиви або фіатні гроші від більш ніж двадцяти осіб чи публічно рекламує себе з цією метою так, що контрагент має лише вимогу про повернення? Якщо так, це приймання депозитів, хіба що активи зберігаються у спосіб, який дає право на їх відокремлення за ст. 16 п. 1bis BankG, і бізнес не використовує їх за власний рахунок. Фінтех-ліцензія за ст. 1b BankG дозволяє приймати депозити до 100 млн швейцарських франків (CHF) без процентів і без інвестування, а «пісочниця» за ст. 6 BankV дозволяє до 1 млн швейцарських франків без будь-якої ліцензії.[8]
3. Чи вирішує бізнес від імені клієнта й за його довіреністю, як інвестувати криптоактиви клієнта? Якщо так, це портфельний керуючий за ст. 17 FINIG, якому потрібні ліцензія FINMA та приєднання до наглядової організації (AO). Консультування без повноважень розпоряджатися активами перебуває поза сферою дії FINIG, хоча може зумовити застосування правил поведінки за FIDLEG і реєстрацію як консультанта клієнтів.[9]
4. Чи є токени цінними паперами (стандартизованими, придатними для масової торгівлі, такими, що втілюють вимогу чи членське право)? Якщо так і бізнес торгує ними для інших, андеррайтить їх або управляє ринком, йому потрібна ліцензія компанії з цінних паперів або дозвіл на торговельний майданчик. Платіжні та суто утилітарні токени за таксономією FINMA не є цінними паперами. Саме

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

тому більшість спотових бірж у Швейцарії працюють як члени SRO без ліцензії FINMA.[10]

5. Чи об'єднує бізнес активи кількох інвесторів для колективного управління? Якщо так, до інструменту застосовується KAG, а до його керуючого — FINIG з урахуванням правил de minimis для керуючих колективними активами та режиму кваліфікованих інвесторів.[11]
6. Чи випускає бізнес токен, що погашається за номіналом у фіатних грошах або прив'язаний через резерв? Якщо так, FINMA розглядає емітента як особу, що приймає депозити, або саму схему як колективне інвестування. Конструкцію банківської гарантії FINMA критично проаналізувало у своєму роз'ясненні 2024 року.[12]
7. Чи пропонує бізнес токени публіці з документацією, яка фактично є проспектом? Якщо токени є цінними паперами, застосовуються ст. 35 і наступні FIDLEG з винятками за ст. 36 і 37.[13]

Крок	Запитання	Якщо так	Якщо ні	Де пояснено
1	Повноваження розпоряджатися криптоактивами третіх осіб, професійна основа	Членство в SRO до початку діяльності (GwG)	Імовірно, поза сферою дії GwG; перевірити ризики щодо інтерфейсу та комісій	Частина F, розд. II
2	Депозити від публіки або обіцянка погашення	Банківська ліцензія, фінтех-ліцензія (ст. 1b) або «пісочниця»;	Банківського питання немає	Частина E, розд. II

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Крок	Запитання	Якщо так	Якщо ні	Де пояснено
		або відокремлення за ст. 16 п. 1bis		
3	Дискреційне управління за довіреністю	Ліцензія портфельного керуючого (FINIG) + AO	Лише консультування: правила поведінки FIDLEG	Частина E, розд. III
4	Токени є цінними паперами й ними торгують для інших	Ліцензія компанії з цінних паперів або торговельний майданчик (FinfraG)	Спотовий обмін платіжних токенів: лише SRO	Частина E, розд. V
5	Об'єднання для колективного інвестування	Інструмент за KAG + ліцензований керуючий	Пряме володіння	Частина E, розд. VI
6	Стейблкоїн або погашення за номіналом	Аналіз як банку чи колективної схеми; роз'яснення FINMA	Платіжний токен	Частина E, розд. VII
7	Публічна пропозиція токенів-цінних паперів	Проспект (ст. 35 FIDLEG), якщо немає винятку	Утилітарний чи платіжний токен: без проспекту	Частина E, розд. IV

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Питання про роз'яснення

Засновник, який пройшов цю послідовність і отримав неясну відповідь на кроці 2, 4 чи 6, має розглянути офіційний запит до FINMA відповідно до Настанов FINMA щодо ICO. FINMA відповідає необов'язковим оцінним листом, який на практиці банки, аудитори та SRO приймають як підставу для онбордингу. Процес триває від двох до чотирьох місяців, якщо пакет документів повний, а оплата погодинна.[14]

Погляд із Цуга

Цузький стартап зазвичай може почати роботу протягом трьох місяців, якщо паралельно зробить три кроки. Він реєструє GmbH чи AG у торговельному реєстрі, подає заяву до VQF чи іншої SRO в Цузі або Цюриху і готує запит до FINMA, якщо будь-який крок наведеної вище послідовності викликає сумнів. Процес у SRO можна почати ще до завершення реєстрації компанії, бо SRO спершу перевіряє осіб і бізнес-план. Чого робити не можна, то це приймати токени хоча б одного клієнта до того, як SRO вас прийняла.

Примітки

1. Federal Act on the Adaptation of Federal Law to Developments in Distributed Ledger Technology від 25 вересня 2020 р. (AS 2021 33), набрав чинності поетапно 1 лютого та 1 серпня 2021 р.; див. частину C, розділ V. ↩

2. Anti-Money Laundering Act від 10 жовтня 1997 р. (AMLA; GwG, SR 955.0), ст. 2 абз. 3 і ст. 14; пороги професійної діяльності встановлено у ст. 7 і наступних Anti-Money Laundering Ordinance (AMLO; GwV, SR 955.01); див. частину F, розділи I і II. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Banking Act від 8 листопада 1934 р. (BankA; BankG, SR 952.0), ст. 1 абз. 2 і ст. 1a; Banking Ordinance (BankO; BankV, SR 952.02), ст. 5; див. частину E, розділ II. ↩
4. Financial Institutions Act від 15 червня 2018 р. (FinIA; FINIG, SR 954.1), ст. 2 абз. 1 і ст. 17 і наступні; див. частину E, розділ III. ↩
5. Financial Market Infrastructure Act від 19 червня 2015 р. (FinMIA; FinfraG, SR 958.1), ст. 2 літ. b і bbis та ст. 73a і наступні; FINIG, ст. 41 і наступні; див. частину E, розділ V. ↩
6. Collective Investment Schemes Act від 23 червня 2006 р. (CISA; KAG, SR 951.31), ст. 7; див. частину E, розділ VI. ↩
7. Практику FINMA щодо постачальників некастодіальних гаманців і DeFi-інтерфейсів описано в частині F, розділ II, і частині E, розділ IX; звіт Федеральної ради про DeFi 2022 р. розглянуто в частині C, розділ VI. ↩
8. BankG, ст. 1b і ст. 16 п. 1bis; BankV, ст. 5 абз. 3 літ. c (розрахункові рахунки) і ст. 6 («пісочниця»); роз'яснення FINMA 08/2023 від 20 грудня 2023 р. щодо стейкінгу; див. частину E, розділи II і VIII. ↩
9. FINIG, ст. 17 абз. 1 і ст. 61 і наступні; Financial Services Act від 15 червня 2018 р. (FinSA; FIDLEG, SR 950.1), ст. 28 і наступні щодо реєстру консультантів клієнтів; див. частину E, розділи III і IV. ↩
10. FINMA Guidelines for enquiries regarding the regulatory framework for initial coin offerings (ICOs) від 16 лютого 2018 р., розділ 3; доповнення від 11 вересня 2019 р.; див. частину E, розділ I. ↩
11. KAG, ст. 7 і ст. 10; FINIG, ст. 24 абз. 2 (пороги de minimis для керуючих колективними активами); див. частину E, розділ VI, і частину P, розділ VI. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

12. Роз'яснення FINMA 06/2024 від 26 липня 2024 р. щодо стейблкоїнів; див. частину E, розділ VII. ↩
13. FIDLEG, ст. 35–37; див. частину E, розділ IV. ↩
14. FINMA ICO Guidelines від 16 лютого 2018 р., додаток (мінімальна інформація для запитів); FINMA Ordinance on the Levying of Fees and Charges від 15 жовтня 2008 р. (FINMA-GebV, SR 956.122), ст. 8; див. частину E, розділ XII. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com